

Vorig jaar moesten 77 mensen net als Lode Deconinck te vroeg euthanasie plegen: “Natuurlijk leidt het tot angst”

‘Restaurant misverstand’-deelnemer Lode Deconinck roept politici postuum op om de euthasiewet te herzien, nu hij ‘te vroeg’ euthanasie moest plegen, voordat hij wilsonbekwaam werd. Experts roepen al jaren om de wet te veranderen voor mensen met dementie. “Voor hen is het altijd te vroeg, want anders zijn ze te laat.”

25 maart 2026 om 03:00

In 2021 kozen 26 mensen voor euthanasie omwille van dementie. Dat was toen nog maar een procent van alle aanvragen voor euthanasie. Volgens de laatste cijfers waren dat er in 2025 al 77, in absolute cijfers bijna een verdrievoudiging. Vorig jaar ging het al om 1,7 procent van alle aanvragen. Procentueel bekeken is dat dus zelfs een toename van zeventig procent. Achter die statistieken zitten volgens euthanasie-expert Wim Distelmans (VUB) schrijnende verhalen van mensen “die mogelijk maanden of nog een langere periode van bewust leven moeten missen”.

“Voor mensen met dementie komt de euthanasie altijd te vroeg, want anders zijn ze te laat”, bevestigt Gudrun Callewaert van de buddywerking Het Ventiel voor mensen met jongdementie en hun omgeving.

LEES OOK.

[Op één jaar tijd 10 procent meer gevallen van euthanasie: “Mensen willen de kelk niet tot het einde uitdrinken”](#)

Wilsbekwaam

Mensen met dementie moeten namelijk niet alleen wilsbekwaam zijn op het moment dat ze de euthanasie aanvragen, maar ook op het moment van de uitvoering ervan. “Je moet in staat zijn om tegen de artsen te zeggen dat je die euthanasie effectief wilt op het moment dat ze aan je bed of zetel staan om die uit te voeren. Natuurlijk dat dat tot heel wat angst leidt bij hen om de boot te missen. Lode, die ik persoonlijk ken, was ook bang en voelde zich zo onmachtig”, zegt Callewaert. “Hij vreesde net zoals veel mensen in zijn situatie dat hij op korte tijd zo snel zou achteruitgaan dat hij niet meer wilsbekwaam zou zijn op het moment van de uitvoering. Dus moest hij wel veel vroeger dan eigenlijk nodig was de beslissing nemen. Meestal gebeurt dat op het moment dat mensen met dementie in een grijze zone komen, waarin de dokters hen zeggen dat de wilsbekwaamheid steeds dichterbij komt. Ook al kunnen zij daar absoluut geen termijn op plakken.”

“Het gaat om mensen die mogelijk maanden of nog een langere periode van bewust leven moeten missen”

Wim Distelmans
Euthanasie-expert

“Kleine aanpassing”

De oplossing is volgens Wim Distelmans “een kleine aanpassing van woorden” in de wet. Al wacht hij al sinds het ontstaan van de Belgische euthanasiewetgeving in 2002 op deze aanpassing van de tekst. “En zeggen dat het in het wetsvoorstel wel zo stond geschreven zoals we het nu willen, maar ze de tekst aanpasten om de toenmalige CVP, het huidige CD&V, toch mee aan boord te krijgen. De CVP heeft uiteindelijk de wet niet goedgekeurd. Maar de tekst bleef natuurlijk wel spreken over ‘onomkeerbaar niet meer bij bewustzijn zijn’ in de plaats van ‘onomkeerbaar wilsbekwaam zijn’.” Met andere woorden: zelfs al noteerde je het in een wilsverklaring, krijg je geen euthanasie als je niet meer wilsbekwaam bent. Er is wel één uitzondering: een onomkeerbare coma. Dan kan je euthanasie krijgen als je een voorafgaande wilsverklaring hebt geschreven.

LEES OOK.

Vrienden over open brief van Lode uit ‘Restaurant misverstand’, die euthanasie moest plegen vóór hij aftakelde: “Hij vond dat hij voor een verscheurende keuze stond”

Wat Distelmans nog extra frustreert, is dat je in een negatieve wilsverklaring wel kan laten opnemen dat je geen sondevoeding meer wil krijgen bij een vergevorderd stadium van dementie. “Je mag jezelf dus wel uithongeren, maar je kan geen euthanasie krijgen.”

“Je moet nog in staat zijn om tegen de artsen te zeggen dat je die euthanasie effectief wilt op het moment dat ze aan je bed of zetel staan om die uit te voeren. Natuurlijk dat dit tot heel wat angst leidt bij mensen om de boot te missen”

Gudrun Callewaert
Het Ventiel

Regeerakkoord

Het regeerakkoord vermeldde al dat de politici in deze legislatuur werk willen maken van een uitbreiding. “Ik klop al jaren op dezelfde nagel, mijn hamer is intussen aan vervanging toe, zonder resultaat. Ik hoop dat het er nu eindelijk van komt. Waarom niet trouwens? Niemand is verplicht om

een wilsverklaring euthanasie op te stellen en geen enkele arts is verplicht om het uit te voeren. Er kan in mijn ogen geen misbruik zijn. De wet moet voor mij zelfs nog breder. Die moet ook gelden voor mensen die onder andere door een hersenbloeding of -tumor worden getroffen.”

Tot de wet er eventueel komt, blijft het voor mensen met dementie kiezen tussen te vroeg of te laat.